

Nyheter om EMU

NYHETSRESEN FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ 1 APRIL 2003

LO får en "snuttefilt" för att säga ja till svenskt EMU-medlemskap

För att få ett ja i folkomröstningen måste Göran Persson få med LO på vagnen. För detta vill LO-pamparna ha betalt. Priset är någon form av mekanism för att stimulera ekonomin när kronan skrotas och räntevapnet försvinner till Frankfurt. Efter finsk modell lanserades ett förslag om en buffertfond. Fonden skulle användas för att exempelvis tillfälligt sänka arbetsgivaravgifterna om krisen slår till. Men redan ordet fonder får de borgerliga partierna och deras väljare att skruva på sig. Låter det inte väldigt likt löntagarfonder? Eftersom även borgerliga sympatisörer måste med på vagnen måste något göras.

Göran Persson rycker snabbt ut och ser till att begreppet "fonder" byttes mot "förhöjt överskottsmål för de offentliga finanserna". LO var med på tagen. I en rykande färsk rapport har LO:s chefsekonom Dan Andersson döpt om buffertfonderna till "stabiliseringsreserv".

Denna språkliga innovation (manipulation) är avsedd att bereda väg för en blocköverskridande uppgörelse, för såg den borgerliga politiker som inte gillar strama tyglar för statsfinanserna?

Spelet gick hem. Folkpartiets Lars Leijonborg och kristdemokraternas Alf Svensson är beredda att stå skuldra vid skuldra med Göran Persson för det gemensamma målet att vinna EMU-folkomröstningen. Även Svenskt Näringsliv sluter upp bakom regeringens kompromiss med LO-ledningen. EMU-experten Johnny Munkhammar kallar förslaget för "harm-löst" och chefsekonom Stefan Fölster argumenterar för att det höjda överskottsmålet bara är en anpassning till den ekonomiska politik som regeringen bedrivit de senaste åren.

Bara Bo Lundgren bryter ja-fronten. Han varnar i upphetsade ordalag för ett steg mot "fondsocialism" om det byggs upp en budgetreserv. Moderatledaren är hårt trängd internt efter höstens valfiasko och hans kamp för att överleva som partiledare gör att han uppenbarligen tycker det är viktigare att agera oppositionsledare och gå i konfrontation mot socialdemokratin, än

att ställa upp i EMU-ledet bakom Göran Persson.

Ett problem återstår dock: Vad "snuttefilten" till LO än kallas så kostar den. En "EMU-skatt" eller nedskärningar i 10-miljardersklassen skulle i folkomröstningskampanj vara ett tungt vapen i nej-sidans arsenal. Vad göra?

Göran Persson tar fram storsläggan. Överskottsmålet kommer att behöva höjas ännu mer om vi står utanför EMU, är budskapet som hamras ut från regeringskansliet. Eftersom den svenska ekonomin, enligt Persson, blir känsligare utanför valutaunionen kommer större marginaler att krävas. Riktigt tydligt blev hotet i samband med socialdemokraternas och LO:s EMU-upptakt i ABF-huset i Stockholm: "Blir det nej blir det inte 2,5 procent, då blir det mer." Det vill säga: Röstar ni inte ja till EMU, så stramar jag åt ännu mer.

Göran Persson och LO-chefen Wanja Lundby-Wedin ska nu förhandla om de sista detaljerna för att LO-ledningen vid det extra representantskapet den 22 april kunna säga att den uppfyllt kongressens krav, trots att

det inte ens längre kallas buffertfonder och trots att facket inte får någon makt över den budgetreserv som ska byggas upp. LO ska säga ja till EMU, till skillnad från EU-omröstningen då LO formellt inte tog ställning. (Istället verkade flertalet av de EU-frälsta LO-pamparna för ett svenskt medlemskap i de båda täckorganisationerna Fackliga röster för Europa och Socialdemokrater för Europa.)

LO kommer sannolikt att rekommendera medlemmarna att rösta ja i folkomröstningen den 14 september, detta trots att endast ett fåtal av förbunden (Metall, Pappers och Industrifacket) har sagt ja till EMU. Alla andra förbund har antingen sagt nej (Handels och Transport) eller också har de inte tagit ställning. Dessutom finns det en överväldigande majoritet av medlemmarna som säger nej till EMU. Hur kan man i en sån situation bestämma att LO som federation ska säga ja tvärt emot vad majoriteten av medlemmarna i förbunden anser.

Detta är obegripligt. Ska LO sväva fritt från förbunden? Ska LO vara maktens redskap mot medlemmarna?

Sjöstedt (v) överens med Carlsson (m)

– För första gången är jag överens med moderaternas Gunilla Carlsson om vad EMU innebär, säger Jonas Sjöstedt (v). Anledningen är att Gunilla Carlsson (m) i en intervju i SVT sagt att EMU innebär ett mer borgerligt Sverige.

– EMU-politiken innebär ständiga krav på nedskärningar i välfärden, försämringar av arbetstagarnas rättigheter och privatiseringar. Det är en tydligt borgerlig politik. Därför är det inte konstigt att moderaterna förespråkar euron. Med EU:s valutaunion kan Sverige utifrån påtvingas den högerpolitik som väljarna har avvisat i flera riksdagsval, nu senast i valet 2002, menar Sjöstedt.

– Sannolikt är detta moderaternas verkliga motiv till att vara för EMU, eftersom det saknas hållbara ekonomiska

argument för EU:s valutaunion. Det märkliga är dock att moderaterna är beredda att ta de ekonomiska riskerna som en gemensam valuta i EU innebär och att de tydligen också är för EU:s utveckling till förbundsstat som hänger tätt samman med euron. Men det är kanske ett pris de är beredda att betala för att få EMU:s högerpolitik? undrar Sjöstedt. Sjöstedt menar dock att även borgerliga väljare har anledning att vara skeptiska till EMU:

– Det är uppenbart att EMU idag gör det svårare för euroländerna att ta sig ur ekonomiska kriser. Det är inte heller någon mer ansvarsfull borgerlig socialliberalism som vi påtvingas med EMU utan en rå högerpolitik som inte tar hänsyn till välfärd och sysselsättning.

Nya röstregler i ECB antagna

När Finlands president Paavo Lipponen var på toaletten passade hans EU-kollegor på att klubba de nya röstreglerna för Europeiska centralbanken (ECB).

Finland har varit den kraftigaste kritikern mot det nya röstsystemet där de fem stora medlemsländerna får rösträtt oftare än de små medlemsländerna. De små länderna skulle få ett oacceptabelt litet inflytande, menar den finska riksdagen och vill inte gå ifrån den nuvarande modellen med "en medlem/en röst", det vill säga att alla också ska få rösta.

Idag har de tolv euroländerna en röst vardera när räntebeslut ska tas. I ett framtida EMU med upp till kanske 27 medlemsstater går det inte att bevara nuvarande röstsystem. ECB-rådet vill istället införa ett rotationssystem som bygger på att alla länder ska delas in i grupper, där man tar hänsyn till storleken på landets bruttonationalprodukt och finansiella sektor. På det sättet får de största länderna per automatik ett större inflytande än små länder, och detta övertag blir större ju fler länder som kommer med i EMU. Dock kvarstår rätten att närvara på samtliga möten och rätten att yttra sig.

Långt kvar till sysselsättningsmål

EU har långt kvar för att nå det övergripande sysselsättningsmålet på 70 procent senast 2010. Det behövs 20 miljoner nya jobb för att EU ska nå sitt mål.

Det är idag bara Danmark, Holland, Sverige och Storbritannien som har en sysselsättningsgrad på över 70 procent. I Italien, Grekland och Spanien är det bara 55 procent av den arbetsföra befolkningen som lönearbetar.

EU-snittet ligger på 63 procent och kommer att sjunka betydligt när de tio nya medlemsländerna kommer in nästa år.

Buffertfonder kan bli valfråga 2006

Att samla pengar på hög i buffertfonder är förkastligt. Genomförs de planerna från år 2007 kommer moderaterna att göra detta till en stor fråga i valrörelsen 2006.

- Det ligger ju ganska bra till i tiden som en tung valfråga 2006, säger Fredrik Reinfeldt, förste vice ordförande i moderat samlingspartiet och gruppleadare i riksdagen. Socialdemokraterna och LO diskuterar efter krav från LO buffertfonder som ett ekonomiskt styrmedel om och när Sverige går med i EMU. Det moderaterna vänder sig emot är de tankar som framförts om att

samla pengar på hög i fonder. Att använda ekonomiska överskott i statsfinanserna för att betala av på statsskulden kan moderaterna tänka sig att diskutera, men inte fonder. - Det är samma gamla LO-diskussion som vi har haft i 30 år, säger Fredrik Reinfeldt och befarar att EMU-skeptiska borgerliga väljare blir än mer tveksamma när de får höra om fondtankarna.

EU vill reformera arbetsmarknaden

Fler strukturella reformer behövs på arbetsmarknaden, enligt EU-kommissionens årliga översikt av EU:s ekonomi.

Rapporten beskriver fler deltidarbetande och flexibla anställningsformer som en framgång, vilket nog många fackföreningar inte skulle hålla med om.

Tillsammans med sänkta skatter och starkare arbetsmarknadspolitik var det en av orsakerna till framgången under slutet av 1990-talet, menar kommissionen, som nu föreslår fler reformer för att komma vidare.

Man föreslår att dessa nya reformer ska genomföras gemensamt av alla EU-länder. För att snabba på reformer av arbetsmarknaden beslutade EU:s toppmöte i Bryssel att tillsätta en specialgrupp, som ska ledas av Hollands tidigare premiärminister Wim Kok.

"Medlemsländerna behöver vidta betydande reformer av sina skatte- och bidragssystem för att öka incitamenten att delta på arbetsmarknaden", skriver EU:s regeringschefer i sina slutsatser från toppmötet. Specialgruppen ska före nästa vårtoppmöte föreslå åtgärder för hur reformarbetet kan snabbas på.

Finland har inte tjänat på EMU

Socialdemokrater mot EMU presenterade en rapport den 13 mars som menar att Finland inte har tjänat på sitt EMU-medlemskap. Det är framför allt makroekonomiska aspekter som inflation, tillväxt och arbetslöshet som inte har påverkats i positiv riktning, enligt Socialdemokrater mot EMU. Uppgifterna är hämtade från OECD:s European Economy. "Det finns ingenting som tyder på att Finland gynnats speciellt av införandet av euron", säger Sören Wibe, ordförande i Socialdemokrater mot EMU. Dock lägger han till att inget heller tyder på att Finland har missgynnats av medlemskapet. Men oavsett vilket, är det enligt Wibe viktigt att föra fram att Finland inte har fått några positiva konsekvenser sedan 1999, då Finland gick med i EMU. Att Finlands tillväxt har ökat förklarar Wibe med att det varit så ända

"EMU har liknats vid en tryckkokare utan säkerhetsventiler. Institutioner och regler på arbetsmarknaden - exempelvis de fackliga organisationernas makt - skall kokas mjuka eller till mos. Därmed är fältet fritt för marknadens herravälde, och, tänker man sig, ökad tillväxt."

Carl Tham

Aftonbladet 2 november 1999

sedan mitten på 90-talet och framhåller samtidigt att både inflationen och arbetslösheten har ökat. Socialdemokrater mot EMU har också låtit opinionsinstitutet Gallup fråga 500 finländare om de anser att euron är bättre än finska marken eller om de tyckte bättre om marken än euron. Enligt undersökningen svarade 53 procent att marken är bättre än euron och 36 procent att euron är bättre.

150 miljoner röstsedlar ska tryckas

Cirka 150 miljoner röstsedlar - så stor är valmyndighetens upphandling inför EMU-folkomröstningen den 14 september.

Myndigheten har nu gått ut i anbudsjournalen för offentlig upphandling och efterlyst intresset för att trycka röstsedlar med olika text för ja, nej eller blankröstning.

Ja- respektive nej-sedlar ska tryckas i 70 miljoner vardera. Därtill kommer 10 miljoner sedlar avsedda för dem som vill delta men ändå inte ta ställning i sakfrågan. Frågan som ska besvaras lyder: Anser du att Sverige ska införa euron som valuta?

Litauer arbetar för 50 kronor i timmen

Två litauiska byggnadsarbetare, som bygger bensinstation, gatukök och lågprisaffär i Sör Åsbo norr om Sala, tjänar 50 kronor i timmen. Ombudsmän från Byggnads har träffat dem. Litauerna har berättat att de vet om att lägsta lön enligt avtal är 103 kronor i timmen, men de tycker att 50 kronor är en hög lön jämfört med litauiska löner, skriver tidningen Byggnadsarbetaren. De har fått jobbet genom företaget Byggbemanning som har kopplingar till ett annat företag, Polite Construction, som agerar från Storbritannien och på så vis slipper betala skatt, moms och sociala avgifter.